

JÓ PASTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

János ev. 10, 11. v.

SZERKESZTETTE

KOVÁCS SÁNDOR

THEOL. AKADEMIAI TANÁR.

I—II. ÉV

(1899—1900)

POZSONY, 1900

B. GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TARTALOM.

I. Énekek, költemények.

	Lap
<i>Albert József.</i> A köfejtő (Mese)	177
A mocsár (Példázat)	80
A tengerszem (Mese)	229
A tudós király (Mese)	276
Az új szamaritánus (Legenda)	150
<i>Payr Sándor.</i> Vakond, bagoly és ökör (Fraucia mese)	47
<i>Endre.</i> Osz jár a berekben	255
<i>József.</i> A naini ifjú	209
<i>Legéus István.</i> A halál ösvenye (Faber)	155
Hozzád közelb! (Sarah Fuller Adams)	239
Vándorlás az öröklétbe (Doddridge)	197
<i>Kovács Sándor.</i> Dicséret zeng neked (németből)	279
Dicsérlek Uram	105
Dicsőség mennyben Istennek! (Decius)	220
Ének az Úr mennybemenetelének napján	167
Ének Jézus szeretetéről	30
Óh térj be hozzám Jézusom!	58
Reggeli ének	14
<i>Payr Sándor.</i> A hitnek harca	91
Bűnbánó ember éneke (Tietze)	254
<i>Petróczy Kata Szidónia.</i> Hálaadó ének	8
<i>Sántha Károly.</i> Az életből	180
Ádventi ének	17
<i>Szabolcska Mihály.</i> A XXIII. Zsoltár	69
Fohász	222
Húsvét napján	131
Karácsony	261
Ne vigasztald	203
<i>Székely László.</i> Isten dicsőítése	187
Karácsonyi ének	35
Krisztus szenvedése	115
Köszöneti ének	171

II. Bibliai képek, magyarázatok és lelki elmélkedések.

Lap

<i>Hamvas József.</i> A Dávid városa	37
<i>Kovács Sándor.</i> Az év utolsó estvéjén	59
<i>Masznyik Endre dr.</i> A jó pásztor	2
A Szent-Lélek és a vagyon	39
Farsang	92
Luther Márton előljáró beszéde	156
Vízkereszt történetek	70
<i>Mező Péter.</i> Lakodalmi szokások Jézus korában	106
<i>Poszvék Sándor.</i> Az ádvent tündöklő hajnali csillaga	254, 262
Beszélő könnyek	116
<i>Raffay Sándor.</i> A karácsony	272
Ádvent	18
Húsvét	132
Karácsony	36
Pünkösöd	172
<i>Ráskai Pál.</i> Golgotha és Jézus sírja	133
<i>S. L.</i> Jézus a tengeren	188
<i>Sz. F. J.</i> A Hit és a Szeretet	156
A hitnek erőtlenségéről	29
A keresztyén ember hajléka	2
A kilence hol vagyon	104
A léleknek éhségéről	254
A lélek és test tusakodása	148
A megcsalhatatlan reménségről	221
Az Isten szolgájának testámentuma	125
Honnét? hová?	13
Jó itt lakni	278
Ketten egy fedél alatt	68
Ki az Úr? ki a szolga?	179
Krisztus és a bűnös ember	57
Legyen az Úrnak akaratja!	240
Mit szeret a világ?	198

III. Elbeszélések.

<i>Baksay Sándor.</i> Éltető, Kárlátó et Comp.	121
<i>Farkas Mihályné Kenessey Gizella.</i> A Bálintné szemefénye	138
Héthalmi Anna	205, 222
Öreg asszony sorsa	76
<i>Forgács Endre.</i> A kongrua	241
<i>Jókai Mór.</i> Karácsonyi dolgozó	267
<i>Mikszáth Kálmán.</i> A becsületes Gyuri története	172, 192

	Lap
Egy fiunak a fele	93
<i>Pagonyi Piroska.</i> A falu harangja	160
<i>Pásztor Mihály.</i> Márton pap faluja	213
<i>S.</i> A három gyűrű meséje	23

IV. Történelmi rajzok.

<i>Kovács Sándor.</i> Petróczy Kata Szidóniáról	9
Rákóczy Ferencz imádsága	126
<i>Krónikás.</i> A palatinus ebédje	49
Két régi levél	251
Thurzó György levele feleségéhez	109
<i>Payr Sándor.</i> Csepreg utolsó prédikátorai	19
<i>Ráskai Pál.</i> Egy újkori apostol háza	52

V. Az életből.

<i>Egy jelenvolt.</i> A pozsonyi ünnepnapok	249
<i>Farkas Gizella.</i> A balatonfüredi Erzsébet szeretetházról	256
<i>Hamvas József.</i> Azokról, a kik megterheltek	276
<i>Nörk József.</i> Egy üres templomban	210
<i>Maszyik Endre dr.</i> Üdv a Magyar Prot. Irodalmi Társaságnak	219
<i>Raffay Sándor.</i> Hamis jelszavak	80
<i>Régi theologus.</i> A Theologusok Otthona	27
<i>Soós Károly.</i> A budapesti protestáns országos árvalház	230
<i>S. L.</i> A panyiti parasztfiú	99
<i>Stromp László.</i> Miről beszélnek a komáromi harangok?	4

Az egyházi élet köréből, halottaink, jó könyvek című rovatok minden számban.

I. évfolyam. Pozsony, 1899. október 15.

1. szám.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

„Én vagyok ama jó pásztor.“

Ján. ev. 10, 11.

A jó pásztor.

«Én vagyok ama jó pásztor; a jó pásztor az ő életét adja a juhokért.»

Ján. ev. 10., 11.

Nagy ünnep volt az. Az esztendő utolsó főünnepé. Ép ilyen tájt, őszi időn.

Mikor minden zsidó, ki csak ép kézláb volt, felméne a szent városba, Jeruzsálembe.

És ott maradt az ünnep végéig.

És lakoztak künn szabad ég alatt olaj-, mirtus- és pálmafák tépett gallyaiból fonott sátorokban.

Azért is nevezték ez ünnepet sátoros ünnepnek.

És még más valamiért is.

A sátorokat nem kedvtelésből csinálták és lakták. Kegyeletes emlékezés vitte arra őket. — Ígyen ünnepelve atyáikról emlékeztek, a kik midőn Urok és Istenük Egyiptomból kivette őket, a pusztában vándorolva szintazonkép sátrakban lakoztak.

És tartott az ünnep egy álló hétig. Fent a szent hegyen az oltár áldozati lángját nap nap után élesztgették. Papok trombitáltak, lévíták muzsikáltak, a nép processiózott és hallelujázott. Lent pedig szanaszét a város utczáin víg mulatók újongtak, tánczoltak.

Majd az utolsó nap, a legnagyobb ünnepnapon a Siloa forrásából meritett vízből meghozták az italáldozatot s estefelé meggyújtották a templom összes aranymécseseit, hogy lásson nagy világosságot Jeruzsálem sötétségben ülő népe.

Ekkor történt, hogy ki titkon szinte felment a királyi városba, a jó pásztor megnyitotta ajkát, hogy a lélek nélkül való népbe lelkét öntse belé.

És a Siloa vize helyett adott nekik ama vízből, melyből a ki iszik, soha meg nem szomjúhozik: adott az örök élet vize élő forrásából.

És a templom aranymécseseinek világossága helyett, meggyújtotta szívükben az Isten Igéjének olthatatlan fényét, melynél még a vakok szemei is megnyilatkoznak és látnak.

Ekkor szólalt meg, mert a béresek aklában juhait kereste. Megszólalt nyilván, az ajtón s nem máshonnét lépve az akolba.

És juhait nevükön szólítá, mert egyenként ismerte őket.

És ment előttük s a juhok követték, mert ismerték szavát.

És vezette őket a törvény s üres szertartások sivár mezejéről, hol a lélek éhen és szomjan gyötrődött, a kegyelem kies, viráuyos legelőjére, hol az örök élete vize csörgedezik.

Mert ő nem azért jött, hogy a juhokat tolvajként lopja, ölje és pusztítsa, hanem hogy életük legyen és bővölködjenek.

* * *

Kedves atyámfiai! Ezzel a kis lapocskával «ama jó pásztor» köszönt be tihozzátok is.

Nem mi, ő az, ki köztetek keresi juhait.

Hiszen ti nem a béresek, hanem az ő saját aklában vagytok. Igen, — hozzátok úgy tér be, mint a kiket már rég kivezettek a régi akolból a külső törvény s fényes, de jajj, igen üres szertartások egyházából és legeltet Isten szabad ege, a kegyelem napja alatt az evangyéliomi hit s szabadság földén.

S be tér — most, hogy őszi időn ti is szintén ünnepeltek s emlékeztek — a reformáció nagy napjáról, római fogságból való lelki szabadulásunkról.

Oh! hahogy megnyitja ajakát és szól majd hozzátok, hallgassatok reá és kövessétek őt.

A jó pásztor! Ki nem Siloa-vizzel itat s nem gyertyafényt gyújt ti nektek, hanem élet vizét adja s világnak világosságát!

A jó pásztor! Ki magára veszi mindenitek terhét, gondját, ki ha elestek, felemel, ha eltévelyedtek, utánatok mégyen s a menny angyalának örömeke közt karján viszen vissza — akla s országába.

A jó pásztor! Ki nem teszen személyválogatást közöttetek, ki nem nézi, hogy az ő akla mely részéből valók vagytok, mert ő csak egyet tud, hogy ti mind az övéi vagytok.

A jó pásztor! Kinek még egyéb juhái is vannak és elvégre azokat is egybe gyűjti idegen aklokból, hogy legyen egy akol s egy pásztor! Hogy legyen egyedül ő és senki más a pásztor!

Igen Urunk, jó pásztorunk, — e «Jó Pásztor» is te töltsd meg lelkeddel, igéd erejével, te áldd meg munkáját, te pótold ki gyarlóságát és minden fogyatkozásait. Mert nélküled az építők hiába fáradnak. Nélküled — nem tehetünk semmit.

Te vagy az ajtó, — egyedül általad mehetünk be s egyedül általad tartatunk is meg.

É «Jó Pásztor»-nak is te légy tehát Urunk «ama jó pásztor.»

DR. MASZNYIK ENDRE.

Miről beszélnek a komáromi harangok?

Majd mindjárt megtudjuk azt is. Hanem előbb hadd mondjam el szép sorjában, a mi a dolog megértéséhez tartozik.

Volt egy idő édes hazánk történetében, a mikor egén nyugatról kelt fel a nap: a reformáció napja volt ez, a mely világosságával, melegével új életre szólította a lelkeket. Hej de csak nagy szükségé volt akkor a magyarnak erre az életadó új világosságra. Mert ha egész Európában általános volt a tudatlanság, a babona, a bűn sötétsége: hazánkban ezt még csak fokozta a törökveszedelem; hiszen tudjátok jól, hogy ugyanekkor nyílt meg Mohácsnál, legnagyobb bűnünk, egyenetlenségünk büntetésképen, nemzeti létünknek az a másfél százéves gyászos nagy temetője!

Odatúl a «szent római birodalomban» (mert így nevezték akkor nagy Németországot) tudták nagyon jól, hogy ha a pogány-török a magyart elemésztí, azután rájuk jön a sor. A nagy reformátorok, Luther és Melanthon is aggódva látták hazáuknak pusztulását, a hol pedig az ő tanításuk magva oly hamar megfogant; ők meg a keresztyénség ügyét féltették, a melyben már oly szépen terjedett az evangyéliom világossága . . . Hová lesz Istennek országa, ha védő bástyáját, a magyar nemzetet, ledönti a pogány?! Nem csoda tehát, hogy odakünn a nagy reformátorok, Luther és Melanthon voltak a török ellen való általános fegyverre kelés legbuzgóbb apostolai s

Melanthon nem egyszer sírva kéri barátait, hogy legalább imádkozzanak vele együtt a szegény, a sokat zaklatott Magyarorszáért.

A római birodalom császárai, kikre Mohács után a magyar nemzet akaratából a szent István koronája is örökségül jutott, bölcsen belátták, hogy csakugyan jobb lesz a pogány ellenségnek itt Magyarországon útját állni; azért nem nézték a magyar nemzeti hadak küzdelmeit összetett kézzel, hanem birodalmi seregeket is küldtek azoknak segítségére.

Csakhogy a birodalmi seregek tisztjeinek s legénységének a legnagyobb része akkoriban már a reformáció híve volt: úgy hogy megannyi idegen sereggel a megtisztított hitnek megannyi apostola jött édes hazánkba, hogy itt annak újabb és újabb tűzhelyet építsen. Így látjuk egymásután a török hódoltság szélein, Győr és Komárom városaiban, mint a császári hadseregek katonai őrállomásain az evangyélium egyházainak felvirágzását; Kielmann császári tábornok és komáromi várparancsnok maga volt az, ki 1550-ben a katonai helyőrségnek és a város lakosságának vallásos oktatására egyenesen Wittembergből kért lelkipásztort s jó Melanthon Fülöp nagy lelki örömmel s őszinte áldással avatta fel s bocsátotta útnak tisztelendő Martinus Simon uramat az Úr komáromi nyájának legeltetésére. És ha a város népe élén az előljárással, a polgárság czéhek szerint, élén a czéhmester uraimékkal, s a katonaság, élén a vitéz tisztekkel, vasárnaponként a szent János-templomba összegyülekezett: nem latin misét hallgatni ment ám oda, hanem hogy szíve dicséretet énekeljen az Úrnak s anyanyelvén hallgassa az Ő szent igéjének a magyarázatát, a mely úgy folyt tisztelendő Martinus uram ajkáról, akár csak a cseppentett színméz . . . És így folyt e városban az élet egészen a reformáció századának végéig.

Hanem ekkor a hatalom, melyet teljesen a jezsuiták kerítettek kezükbe, mást gondolt. A katonaságot felhasználta rendőrségül, a vitézeket a magyar nemzet és az evangyélium hóhéraiul. A komáromi evangyéliumi egyház a bécsi és linczi békekötések idején él még ugyan, de az üldözések, a melyeket Pázmány Péter óta ellenünk törvény s jog ellenére oly vérszomjas kegyetlenséggel folytattak, mind inkább emésztették életerejét s a mikor a pozsonyi híres vértörvényszék lelkipásztorainkra és tanítóinkra kimondta a halálos ítéletet, Berencs, Lipótvár, Eberhard s a többi erősségek nevei között ott találjuk Komárom várát is, melynek kazamatáiba huczolta az üldöző hatalom azokat, a kiknek félt az ige hirdető szavától . . .

Azóta az evangyélium Komáromból hosszú időre száműzve lett . . . A szép nagy templomot elvették eleinktől (ma is a r. kath. egyház bírja), lelkipásztorát már előbb elűzték s a pásztor nélkül

maradt nyáj elszéledett, ragadozó farkasok zsákmánya lett; az evangélium világossága helyét elfoglalta a lelki sötétség.

És így tartott ez egészen addig, a míg végül egy felvilágosodott lelkű fejedelem, megsokalva az addigi üldözéseket, ki mondotta, hogy az élethez mindenkinek egyaránt joga van s Istent is kiki imádhhatja szívének vallása szerint.

S a fejedelmi szóra ím élet áradt a dermedt tagokba. A komáromi kisdéd evangéliumi gyülekezet feltámadt hosszú halottaiból; összegyűjtötte, még el nem pusztult tagjait s első dolga volt megépíteni az Úrnak a hálaadás és a dicséret templomát. Sőt most, hogy Isten kegyelméből e templomának százéves fennállását megünnepelhette — elhatározta, hogy nem lesz hűtlen ősei hagyományaihoz, hanem, hogy a díszes templomot kívül-belül méltó formában megújíttatja s hozzá tornyot is épít. S a szent czélra a hívek össze is adtak rövid időn kerek 7000 forintot s hiszik, hogy Isten segítségével a másik hét ezret is majd csak összerementik. És a pallér már bevágta ásóját a földbe, a torony falai már kibontakoznak az állványgerendázatból s rövid időn felhúzzhatják már a harangokat is...

Az ám, a harangokat. Csakhogy előbb meg kell ám őket szerezni. De hát honnan, miből teremtsék őket elő, a mikor még a toronyra sincs meg csak a feleköltségük?! Csak nagy, sok gondot is mér a jó Isten arra, a kit — szeret! Ámde a gondból ad utat a kibontakozásra is. . .

Hát így történt a dolog. Egy alkalommal együtt voltak a kisdéd gyülekezet lelkipásztoránál néhányan a hívek közül — s mert, hogy ez a legkedvesebb beszéd tárgyuk, rá is tértek mihamar a — harangokra. Milyen szép is lesz az, jó Isten, mikor azok ott a szép új toronyban megkondúlnak! Úgy elandalodtak e gondolaton, hogy lelkükben szinte hallani vélték a harangok édes kongását. Ebben az ihletett perczen egyszerre csak hirtelen megszólal egyikök:

— Meg van! Meg lesznek a harangok:

Mintha álomból rezzentek volna fel, egyszerre mind felugrottak...

— Meglesznek! Istenem! És hogyan, miből?

— Miből, miből. Hát — ágyúból!

No de erre, mintha csakugyan ágyúból lőttek volna, úgy elrebbentek egyszerre felköltött reménységüknek jókedvű verebei. Fájtnak nekik a tréfa. Mert hát tréfának vették az egészet. Azonban társuk (nevét nem írom ki, majd megtudjátok egykor) megnyugtatta őket, hogy nem tréfa ím ez, hanem szent igaz valóság. Csak hallgassák meg jól, a mit ő most kigondolt. S aztán elmondta nekik, hogy mit is gondolt hát ki tulajdonképen.

. . . Nemsokára szép pecsétes írással egy küldöttség ment fel

Bécsbe, a mi jó királyunk hadügyminisztere elé, hogy azt itt benyújtsa. A kérő levélben el volt mondva, hogy miben igyekeznek a komáromi evangyéliomi hívek, hogy mily szegények s mennyit áldoztak, hogy mennyi teher vár még reájok. Azt kéri tehát, hogy ha Ő felsége hadi pénztárából néhány elhasznált ágyút kaphatnának. Hiszen Komáromban majdnem annyi az evangyéliomi hitű katona, (erről hivatalos igazságot is bemutattak) mint a polgári hívő; azoknak is épülésére lesznek hát azok a harangok és úgy illik, hogy azok az ágyúk, a melyek egyszer csatában dörgöttek haduruk dicsőségét, most haraugalakba átöntve ércnyelven hirdessék, hogy csak az a földi hatalom biztos, a mely az Isten félelmén épül fel. . .

Ez a deputáció Bécsben járt f. év augusztus hó végén. És ma már a komáromi egyháznál van Ő felsége hadügyminiszterének válasza, hogy «a komáromi evang. egyház számára, harangöntés céljából, Ő felségének katonai kincstára 2425 kilogramm ágyú bronzot adományozott. . .»

Így lesznek hát meg a komáromi harangok — ágyúból s majd ha elkészülnek, s felhúzzák őket a fényes új toronyba, ércnyelvükkel messzire hallatszó kongással fogják hirdetni az Úrnak csodálatos és bölcs gondviselését, a ki sokszor üldöztetések, megkísértések keresztül vezérli az ő választott népét, de végkép soha el nem hagyja, sőt hűségéért kegyelmére méltatja.

És aztán beszélni fognak azok a harangok megváltozott időkről. . . Lám a komáromi evangyéliomi gyülekezetet katonák alapították, katonai erőszakkal nyomták el s most a katonai hatalom istápolja. És hogy ez istápolása nem csekély, mutatja az, hogy a harangöntésre adományozott kerek ötven mázsa nemes ércanyag legalább is 2000 forint értéket képvisel. De a nemes adomány e számokban kifejezhető anyagi értékét jóval felül múlja a nagy erkölcsi érték, a melyet képvisel, mert hiszen ez adomány élő tanúsága annak, hogy ime a régi zivataros idők, a midőn valakit vallásáért üldöztek, elmúltak, az emberiség szívét a türelem, békesség és szeretet lelke ihleti és táplálja; a katona nem durva eszköz többé a gögös felekezeti vakbuzgóság nevében, de ember, kinek szívét többi embertársaival együtt azonos emberies érzelmek töltik el. . .

És vajjon honnan e változás? Onnan tán, a honnan egykor üldözésünket intézték, ellenfeleinktől? Korántsem, hiszen ha rajtok állana, bizonytalán ők ma is poklok fenekére kárhoztatnának bennünket. Nem tőlük fuvall hát a békességnek szent lelke; hanem onnan, a hol a keresztyénségnek igaz tanait ismét napfényre hozták, a hol lángragyújtva az Ige szövétnékét, megtanították az emberiséget igazán hiinni, igazán szeretni, embertársaikban nem a rangot, szüle-

tést, nemzetiséget avagy felekezetet, de az embert, az Isten képmását, Isten országának szabad és mindenkivel egyenjogú polgárát megbecsülni.

Ezt pedig, atyámiai a reformációnak köszönhetjük. A nagy lépés, a melyet az emberiségben korunk tett, tisztán és kizárólag a reformáció hatásának eredménye. És így uralkodik a reformáció az evangélium erejével a lelkeken, még ha ezek más felekezethez tartoznak is!

Hadd zengjék tehát azok a komáromi harangok az emberiségben az evangéliomnak örök és feltartóztatlan diadalát! Öröm és boldogság ez nekünk, mert ebből tudjuk meg, hogy a míg az evangéliom alapján állunk, mienk az emberiség, mienk a jövő!

* * *

A múlt tavasszal ott jártam a komáromi vár sánczerősségein, egy csillagsáncban láttam azt a nevezetes szobát, a melyben egykor idehurczolt vértanú lelkipásztorainkat kínozták, s hallani véltem az ablakon ki s bejáró szélben sóhajtásaikat. E sóhajoknak immár vége. Az új harangokból szent hangok édes kongása száll majd abba a kazamáta-czellába, s magával viszi a rablelkészek utolsó sóhajtását, édes áldozatúl, fel fel, a szellő ringásán, Isten trónja elé. Most jó az Úr és mindörökké tart az ő irgalmatossága! Mert ő ha megaláz is

«megvigasztal, felmagasztal
alkalmatos órában
bízzunk hát jó voltában.»

STROMP LÁSZLÓ.

Hálaadó ének.

Dailama: Óh én bűnös, jaj, mit tegyek!

Óh, hogy adhassak hálákat
Néked édes Jézusom,
Én megváltó Krisztusom,
Ki a halál kapujából
Kihoztál, segítségem,
Jézus, én reménységem!

A te gyógyító szent kezed
Elbágyadt tagjaimat
Orvoslá fájdalmimat,
Midőn azoknak soksága
Szintén lenyoma engem . . .
Jézus, én reménységem!

Te nem adtál a halálnak,
Életben megtartottál,
Jóvoltodbúl megáldál;
Tömlődbe szedvén könnyemet
Megvígasztalál engem, —
Jézus, én reménységem!

Ne hagyj el kérlek engemet,
Légy ezután is velem
Mind holtomig s én szívem
Egyedül téged óhajtson
Jézus, édes szerelmem,
Jézus, én reménységem!

PETRŐCZY KATA SZIDÓNIA.

Petrőczy Kata Szidóniáról.

Olvastátok édes olvasóim ezt a szép éneket. Annyira megható, hogy az ember sírni tudna, míg betűzgeti. Szinte látjuk a költő szemének könnye omlását, halljuk a kebléből felszakadt nehéz sóhajtást. A kiállott szenvedések emléke s a hálaadás érzése hatja át, úgy, hogy mindnyájan a mi érzésünkre ismerünk benne, a kiket valaha fájdalom ért s az Úr hatalmas keze megszabadított. Énekes könyveitekben hasztalan keresitek, nem akadtok rá. Nem régiben fedezte föl egy nagy tudósunk, Thaly Kálmán, a ki a mult idők dolgait kutatja s nemzetünk viszontagságos történetéről már sok szép könyvet írt. Erdélyország egy félreeső kastélyában sok régi könyv között rábukkant egy kis könyvecskére, a minek sárguló lapjaira egy kegyes XVII. századbeli kéz gyönyörűnél gyönyörűbb vallásos verseket és énekeket írt. Utóbb arra is rájött, hogy e verseket maga a szerző írogatta be abba a kis könyvecskébe. A világ nem tudott róla semmit, ő csak teremtő Istene előtt tárta ki szívét, lelkét, hogy fájdalomára balzsamot találjon. Kiben is bízzék másban a szenvedő lélek, mint jószágos Istenében, a ki látja keserves bánatát és megkönyörül azon, a ki hozzá folyamodik.

Bizonyosan szeretnétek tudni legalább a nevét annak, a ki ily szépen tudott hálát adni Istennek jóvoltáért. Épen róla akarok szólni, elmesélem élete történetét, hogy lássátok, mennyit szenvedett és hite még sem ingadozott a csapások alatt. Békés szívvel tűrte az Úr kezének látogatását. Petrőczy Kata Szidóniának hívták, gazdag főúri családból származott, báróleány volt, unokatestvére Thököly Imre, dicső emlékü fejedelmünknek. Ősi fészkek a csodaszép Vág völgy

egyik mellékágában magas hegyormon állt: az egykor híres Kaszavár. Ma már helyére is alig ismerünk rá, csak egy-két omladvány, szerte heverő kődarab maradt meg belőle szomorú hírmondónak. A vár volt — nincs s ugyanarra a sorsra jutott a család is. Elpusztult, kihalt, csak neve él az ó krónikák fakúlt betűiben. Ilyen változandó az emberi sors! Mily könnyen aláz és magasztal a Mindenható Isten keze! Házaad ma irgalom tanyája, holnap sötét gyászba borúlhat.

Petrőczyék házába a kis Kata Szidónia születéskor köszöntött be a szomorúság. Világra jövele pillanatában már árva volt, édes anyja meghalt. Sivár gyermeksége lehetett szegénynek! Soha nem érezte az édes anyai kéz meleg védelmét, szerelmes útmutatását, nem a fáradhatatlan és végtelen türelmű anyai ajk tanította imádkozni, Isten és Jézus nevére, hanem gondatlan cselédszáj. Édes apja ritkán időzött otthon, harczolni járt a hitetlen török ellen. Míg oda volt, kire bizza gyenge árváit? Bizony elpusztultak volna, ha maga a jó Isten nem őrködik felettök. Egyik kezével sebet ütött, a másikkal bekötötte. Az ő szárnyai alatt nevelkedett az anyátlan lányka hajadonná, ő plántált lelkébe anyyi szép tulajdonságot. Ime, mit használt a nagy gazdagság, a mikor a szerencsétlenség beszólt a családba! Később újabb bajok érték. Atyját, az öreg Petrőczy Istvánt üldözőbe vette a bécsi német kormány, mert a magyar szabadság védelmére szövetkezett az ország nádorával és a legjobb hazafiakkal. Éjnek éjszakáján durva zsoldos sereg tört a magánosan álló, őrség szűkében lévő családi várra. Az apa alig tudott elmenekülni gyermekeivel; teletszaka, hólepte utakon, zúzmarás erdők oltalma alatt bújdostak a hazátlan földönfutók egész Erdélyig, nyomukban a vérökre szomjazó császári had. A Mindenható ismét szárnya alá vette árváit s eltakarta a futók nyomát. A száműzöttek a velök rokon Gyulafi háznál találtak menedéket, de csak ideig-óráig. Rokontól rokonhoz bújdostak az után. Sanyarú egy sors! Hazátlanság és panaszos kegyelemkenyér! Azonban az Úr ezt is jóra fordította. Az elárvult leány férjhez ment egy előkelő ifjúhoz, Pekry Lőrinczhez, — atyja és testvérei pedig sereget gyűjtöttek s harczra keltek Thököly zászlói alatt az ősi szabadságért. Diadal és dicsőség fakadt lépteik nyomán.

A fiatal asszony házas élete csak rövid ideig lehetett boldog. Férje könnyelmű, mulatni szerető, világjáró ember volt, a ki csendes, mély érzésű feleségét nem tudta megérteni. Nem talált boldogságot a családi tűzhely nyájasan lobogó lángja mellett; a barátságos marasztaló fedél alól ki-ki kívánczozott a zajos világi örömek közé s néha hosszú időre magára hagyta búskodó élete párját. A szegény asszony valóságos özvegyi életet élt. Csupán kicsi gyermekei vígasz-

talták meg néha-néha gondtalan, vidám nevetésükkel, ártatlan játékkukkal. Egyszer füléhez jutott a szomorú hír, hogy férje elhidegült iránta, mást szeret, teste talán formásabbat, de lélekre alábbvalót. Az elárult hitves eltitkolta fájalmát, hogy a világ ne tudjon meg szégyenéről semmit. Elzárkózott csendes kamrájába, a hová nem látott be kíváncsi szem. A magános rejtekben sorsára gondolt s megeredtek könnyei. Imádságban, énekben fordult az egek urához, hogy szánja meg kínos gyötrődését s fordítsa vissza eltévedt urának szívét hozzá, a ki igaz érzéssel szereti. És Isten meghallgatta szenvedő leányának imádságát. A megbotlott Pekry megbánta tévedését s visszatért áldott jó nejehez, elhagyott gyermekeihez. Teleky Mihály, Erdélynek akkori hatalmas minisztere azzal vádolta, hogy a fejedelem ellenségeivel tart s belső háborút akar támasztani. Pekry hasztalan védekezett, Teleky uram nem hitt neki; elítélték, vagyonát elkobozták, földön futóvá tették. A mélyen megbántott feleség fájalmát, szégyenét feledve ment könnyörögni a fejedelemasszonyhoz Bornemissza Annához, a miniszterhez férjéért, nem használt semmit. Jobban gyűlölték Pekryt, sem hogy felesége kedvéért megbocsátottak volna neki. Pekry Magyarországra menekült, Szidónia pedig öt kicsi leányával ismét kegyelem kenyérre szorult. De békességes szívvel tűrte volna ő az inséget, a megalázást, csak férjének újabb megtévedése szíven ne találta volna. A gyenge akaratú férj katolikussá lett hitvány pénzért, szépen hangzó grófi címért. Elfeledte szűkölködő, hajléktalanul bujdokló családját. Szidónia lelkét át meg át járta a keserűség, égette a szégyen. Könyvet írt férje ellen: *A pápista vallásra hajlott lutheránusok lelkek esmérctinek kínja* címen. A mint fájdalma csillapult, ismét az imádság vígasztalta meg. Ekkor írta legszebb költeményeit, midőn kín és bánat gyötörte lelkét. Pekry utóbb maga is megbánta, hogy apái hitét megtagadta. Mikor II. Rákóczi Ferencz fejedelmünk 1703. bejött Lengyelországból s zászlóit szerte-széjjel hordozták a hazában, Pekry is hozzá csat'akozott, pár év múlva pedig bűnbánó lélekkel fölkereste az előbb elárult egyházat s zörgetett ajtaján. A sokat csalódott feleség készséges szívvel megbocsátott s örvendező lélekkel ujjongott férjének visszatérésén. Örömeiben Arnolt János világhírű kegyes német író után egy *Jóillattal füstölő igaz szív* című szép könyvet írt és adott ki. De a csapások sora még nem fejeződött be. Elhalt egyetlen fia, a kiben a család támaszát látta. Csupán leányai maradtak meg körülötte, az egész anya megifjult másai. Napjaik örökös remény és aggodalom közt teltek. Pekryé, mint igaz magyar nő és családanya hol örömmel, hol félelemmel várta a csatatéri híreket. Férje, a kit anyai botlása után is még mindig szeretett és öt veje küz-

dött a fejedelem zászlói alatt a magyar szabadságért. Néha midőn fegyvereink szerencséje aláhanyatlott, bujdosnia kellett a bosszúálló német sereg elől. 1707. decemberében Moldvába kellett futnia családjával s ott idegenek között, mint földönfutó, ünnepelte meg karácsony napját, míg a családi házat tűz-láng emésztette. Rabutin német tábornok, a kit szívtelen zsarnokságáért a nép «*Rabbá tön*» tábornoknak nevezett el, egy évnél tovább fogva tartotta egyszer Szeben várában, hogy Pekry elpártolásáért az asszonyon álljon bosszút. A fogságban nehéz betegséggel látogatta meg az Úr; szülítés érte s annyira elerőtlenedett, hogy már halálát várta. Leányait, a kik hűségesen, gondosan ápolták volna, elszakította tőle az istentelen porkoláb, jó szívű idegenek viseltek róla gondot, míg betegségén szenvedett. A betegek legfőbb orvosa azonban meggyógyította őt, fölépült nehéz bajából, sőt a gondviselő Isten keze csodálatosképen szabadságát is visszaadta. A fejedelem vitézei egy győzelmes csatában elfogtak egy magasrangú osztrák tisztet, a kit a bécsiek minden áron szerettek volna kiváltani. Rákóczi megígérte, hogy elbocsátja, de csak azzal a feltétellel, ha a szenvedő Pekryné börtönajtaja megnyílik. Így adta vissza Isten a családanyát aggódó férjének és gyermekeinek. Elképzeltük azt a kitörő örömet, a mikor először találkoztak. Szólni nem tudott egyik sem, az érzés ereje elfojtotta hangjukat, a mint egymás nyakába borúltak.

Fölgyógyulása, kiszabadulása után írta ezt a szép éneket. Az igaz keresztyén szív legelsőben is Istennek ad hálát, hogy bajából kiszabadította, mert ha földi kéztől jön is a segítség, Isten áldása teszi hathatóssá. Az orvosságba ő ad gyógyító erőt, az emberi szívekbe irgalmasságot. Azonban földi jótevőjét sem feledi el. Petrőczy Kata Szidónia, midőn fogságából kiszabadult s Istenének hálát adott, szép levelet írt a fejedelemnek s megköszönte jóindulatát. Ez a szép levél mai napig fennmaradt az országos levéltárban s teli van alázattal, hálával; ígéri, hogy ha Isten élteti, megszolgálja a vele tett nagy kegyességet. Ebből a levélből is látszik, hogy igaz keresztyén lelkű nő volt, a ki a szenvedésben békén hordozta keresztjét, az öröm vidám napjaiban pedig hálaadással áldozott az Úrnak. Kövessük példáját s ha szívünk megtelik az Úr jóvoltának dicséretével, énekeljük el az ő szép, buzgó, megható énekét.

KOVÁCS SÁNDOR.

Honnét? hová?

Szenvedőknek a szenvedésről.

Igy szólítom meg az én keresztemet, midőn nehezen van dolgom. Honnét jössz? Az égből. Isten hozott, nyilván Isten angyala vagy te. Hová vezetsz engem? Az égbe. Vigy el hát magaddal drága mennyei szekér! Csudálom, hogy az emberek a kereszttől oly annyira rettegnek. Vajjon mi cselekszi azt? Az, mivel ők azt vélik, hogy keresztjök a gonosz emberektől az ördögtől, a pokolból származik és hogy a pokolra viszen alá. Nem úgy én lelkem, a te kereszted az égből jó. Vajha azt a kezet láthatnád, a mely téged sújtol, bizony megcsókolnád azt, mivel az az Istennek atyai keze. A te kereszted az égbe vezet. Vajha azt a koronát láthatnád, mely a keresztviselőknak a mennyekben eltéetett, örömmel viselnéd minden szenvedéseidet. Óh kedves kereszt, ha senkinek nem kellesz, csak én hozzám jőjj! Tudom én, ki küldött téged. Az én Istenem, kitől semmi gonosz nem származhatik. Az én teremtőm, ki engem el nem veszthet. Az én legkedvesebb Atyám, ki az ő gyermekével gonoszul nem bánhatik. Tudom, mit hozsz magaddal. Egy kegyelmes Istent, mely ha énnékem van, mit akarok többet? Én jól ismerlek téged, te engem nem rettentesz. A te szorongatásod megnyújtatás! a te terhelésed megörvendeztetés. A te fulánkod teljes édes mézzel, a te szomorításod teljes édes vigasztalással. Tudom, hová vezetsz engem. Az égbe. És hol akarnék én örömeztobb lenni? Készülj, siess, mivel én várakozom reád, kedves vendég léssz én nálam. Kereszt, jövel hamar, hogy harczomat elvégezhessem, már a korona megkészítettett. A kereszt-út a mennyországra.

Sz. F. J.

*Reggeli ének.**

Napról napra, Uram,
 Te őrizéd álmom,
 Reggelmedből vagyok
 Én fölvirradásom.
 Halát adok néked
 É magasztalván álmodom
 Aitjai hűséged.

Adj, áldott Istenem,
 Tiszta s igaz lelket,
 Minden boldogságom
 Főtfalásjam benned,
 Hogy téged felsjelek
 É kegyes jóvoltodért
 Duzgón szeresselek.

Szüntelen tetszésed
 Szent utain járjak,
 Feljes szívem szerint
 Vágyódjam utánnad
 É mig e földön élek,
 Hivüled senkiben
 Soha ne reméljek!

Isteni áldásod
 Maradjon én rajtam,
 Orizzen félselmed
 Minden utaimban!
 Mészézés kísértetben,
 Irgalmas őrállóm,
 Vigasztalj meg engem!

* Mutatvány a sajtó alatt lévő «Imádságos Könyv»-ből. Lásd a lap bori-
 tékán közölt ismertetést és felhívást! Szerk.

Az egyházi élet köréből.

Olvasóinkhoz! Isten nevében, az ő segítségül hívásával megindítottuk kis lapunkat. Hitrokonni bizalommal köszöntünk be hozzátok szíves «Fogadj Istent» remélve a barátságos jónap kívánásra! Nem anyagi haszon, hívságos dicsőség keresése adta kezünkbe a tollat, hanem az az Isten sugalta vágy, hogy néktek szolgáljunk, ebben a lapocskában is prédikáljuk a mi Urunk evangéliomát, terjeszszük Isten országát. — A «Jó Pásztor» havonkint egyszer, egy ívnyi terjedelemben jelenik meg s közölni fog vallásos költeményeket, egyházi énekeket, bibliai rajzokat, történelmi képeket, elbeszéléseket, egyházi közintézményeink (közalap, gyámintézet, diakonissaházak, árvaházak, lelkeszi nyugdíjintézet stb.) népszerű ismertetését, általában biztos, hű tanácsadója, meghitt barátja, útbaigazítója akar lenni a megváltozott viszonyok közt sok kísértéssel küzdő híveinknek. A szerkesztőt, mint lapunk első száma mutatja, munkájában jó nevű írók támogatják.

A lap árát oly csekélyre szabtuk, hogy a keze munkájából élő napszámos ember is megrendelheti, — egy évre két koronáért, félévre egy korona húsz fillérért. — Kérjük olvasóinkat, hogy a lap árát legyenek szívesek minél előbb a kiadóhivatalhoz beküldeni, hogy a második szám szétküldése akadálytalanul történhessék.

Miről beszélnek a komáromi harangok? Fent közölt czikünk szép s érdekes eseményről ad hírt. A révkomáromi ev. egyház, mely most épen templomát újíttja és tornyot épít, harangöntésre 2425 kilogramm ágyúbronzot kapott ajándékba a közös hadügyministeriumtól. Az ágyúk, melyek egykor a csaták mezején halált dörögtek, ezentúl Isten imáadására szólítják a világi gondokba elmerült híveket. A Mindenható engedje, hogy az ágyúból öntött harangok sok enyhülésre vágyó léleknek vigasztalására és épülésére legyenek! A megújított komáromi templomot valószínűleg az idei ádventben szenteli fel Baltik Frigyes, dunáninneni ev. püspök.

A vett jótéteményeket háláld meg, ha teheted. Ez a szép mondás egy becsületes munkában megöszült tanárunk jelszava, a ki nem csak hirdeti, hanem a szerint él is. *Csemcz Miklós* a neve, hajdan pozsonyi iskoláukon tauúlt, később Selmeczen lett tanár. Most hogy élte őszére eljutott, megemlékezett az iskoláról, mely gyermekségében dajkálta s abból a kevés földi jóból, a mit Isten adott neki, 7616 frt alapítványt tett az Evang. Theologusok Otthonában (ezen

áldott intézményt egyik közeli számunkban ismertetni fogjuk), hogy lelkipásztorságra készülő szegény ifjak ingyen szállást kapjanak kamataiból. De nem feledkezett meg szülőfalujáról sem. Kajalon Pozsonymegyében, a hol öreg napjaira megvonúlt, csinos templomot építtetett oda való szegény híveinknek toronynyal és harangokkal. Mindezt hálából cselekszi, nem keresve semmi más jutalmat, mint lelkiismeretének elismerését. Az Isten, a ki ismeri minden tettnek igazi rúgóját, áldja meg e nemes szívű hitsorsosunkat kegyelmének gazdag áldásaival és adja meg néki azt az édes örömet, hogy alapítványait áldásosan gyümölcsözni lássa!

Reformáció ünnepe. Október 31-én ünneplik az evangélikus gyülekezetek a keresztyénség újjászületésének emléknapját Ez előtt 382 esztendővel ezen a napon függesztette ki Luther, a nagy reformátor 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtajára. Bátor tiltakozás volt ez a keresztyén egyházba becsúszott tévedések és visszaélések ellen, s pusztá hangjától megdöbbsent a hatalmas római pápa. A kis mustármagból századok folytán terebélyes fa lett s ágain immár fészket rakhatnak az égnek madarai. Akkor csak néhány elszánt lélek állt a hős lelkű Luther körül, ma mintegy 140 millió ember vallja magát a reformáció hívének. Csodálatosak az isteni gondviselés útai. Az általános romlottságból egy tiszta nemes szent célért élő-haló embert támasztott, a ki által reformálta, újjászülte a keresztyén világot s a tiszta evangéliom egyházát annyi üldözés közepette fentartotta. Siessünk e napon az Úr házába, hogy hálákat adjunk az ő nagy jóvoltáért, hogy szent fia tudományát ismét kijelentette nekünk. Hazai ev. egyházunk első főiskolája, a pozsonyi theol. akadémia istentisztelettel ünnepli e nagy napot. Az istentiszteleten Raffay Sándor tanár prédikál.

A Luther-Társaság és az Egyetemes Gyámintézet szeptember hó 23. és 24. napján Szarvason tartotta ez idei rendes közgyűlését. A Gyámintézetnek nagy szeretetadományát (1900 frt) a diós-győri kis küzdő egyház kapta meg, mely most templomot épít. Bámulásra méltó áldozatkészséget tanúsít ez a pár száz lélekből álló kis gyülekezet. Óriási önmegadóztatással telket szerzett, paplakot, iskolát, templomot épített, hogy legyen hajléka hol dicsérni az Urat. A szép kis templom már áll is a híres diós-győri várrom tőszomszédságában. Nem sok idő múlva már fölzendül benne az ének a menny és föld örök Istenének. Az ő áldása tegye virágzóvá e lelkes egyházat!

Evang. egyházunk egyetemes küzgyűlése folyó hó 18-án kezd meg tanácskozásait Budapesten.

Karácsonyra megjelenik!

Sajtó alatt van s karácsonyra
megjelenik

a következő mű:

IMÁDSÁGOS KÖNYV

az evangéliom népe számára.

Régi jeles szerzők műveiből szerkesztette

Kovács Sándor.

Ára: Egyszerű kötésben egy korona, díszesebb kötésben három korona, legfinomabb kötésben öt korona.

Bővebben tájékoztat a mai számhoz mellékelt felhívás.

Karácsonyra megjelenik!